

Ingemar Carlsson
08-700 08 96

2018-02-02

Dnr 3.2-32-15

Nacka kommun

131 81 Nacka

Ansökan om tillstånd enligt 28 och 33 §§ lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss (avvecklingslagen) att få tillskjuta fast egendom tillhörande det Petersenska fideikommissboet (Munkbron och Erstavik) till ett aktiebolag

Innehavaren av det Petersenska fideikommisset, omfattande dels Munkbron, dels Erstavik, Johan af Petersens avled 14 oktober 2015.

Fideikommisset upphörde därmed enligt 3 § lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss (avvecklingslagen). Bouppteckning över fideikommisset är upprättad den 2 februari 2016 och registrerad av Skatteverket den 10 mars 2016.

Fideikommisssegendomen utgör egentligen två olika fideikommiss, Munkbron och Erstavik, som båda instiftades genom förordnanden i testamente den 15 mars 1765 av direktören och handlanden Herman Petersen och hans hustru Charlotte Petersen född Bedoire. Sedan Herman Petersens äldre son och styvson till Charlotte Petersen, förste innehavare av Erstaviks fideikommiss, avlidit 1795 utan manliga arvingar förenades fideikommisssegendomarna hos den yngre sonen och har därefter följts åt. De båda fideikommissen ska, då de upphör med anledning av samma dödsfall och efterträdaren är samma person, under avvecklingen ses som ett enda fideikommiss (35 § avvecklingslagen).

Enligt bouppteckningen ingår dels fast egendom, dels en fordran i fideikommissboet.

Advokaten Magnus Kindstrand har i egenskap av ombud för fideikommissboet, företrätt av efterträdaren Carl af Petersens, begärt tillstånd att få tillskjuta fast egendom tillhörande fideikommissboet till ett aktiebolag. I ärendet finns ett förslag till bolagsordning.

I avvecklingslagen finns bestämmelser som tillkommit för att undvika att egendom med stort kulturellt värde eller större jord- och skogsbruksegendomar som är av betydande allmänt intresse skingras, vilket framgår av bilagda promemoria.

POSTADRESS
Fideikommissnämnden
Box 2218 103 15 Stockholm

TELEFON
08-700 08 00

E-POST
registratur@kammarkollegiet.se

PLUSGIRO

BESÖKSADRESS
Birger Jarlsgatan 16

TELEFAX
08-20 49 69

INTERNET
www.kammarkollegiet.se

BANKGIRO

2018-02-02

Dnr 3.2-32-15

Fideikommissnämnden anhåller att Nacka kommun avger yttrande i ärendet avseende om det finns betydande kulturellt värde eller andra värden av betydande allmänt intresse knutet till den egendom som ingår i det Petersenska fideikommissboet.

Yttrandet bör om möjligt ha kommit in till Fideikommissnämnden senast den 16 mars 2018.

Ärendet remitteras även till Bolagsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Stockholms kommun och Tyresö kommun.

Ingemar Carlsson

Bilagor:

PM Åtgärder enligt lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss (avvecklingslagen) till skydd för bevarande av fideikommissens kulturvärden m.m.

Kopia av ansökan med bilagor

FIDEIKOMMISSNÄMNDEN

PM

Ingemar Carlsson
08-700 08 96

2018-01-22

Åtgärder enligt lagen (1963: 583) om avveckling av fideikommiss (avvecklingslagen) till skydd för bevarande av fideikommissens kulturvärden m.m.**Lagregler**

Enligt huvudregeln i 3 § avvecklingslagen skall ett fideikommiss upphöra, när den som var innehavare av fideikommisset vid lagens ikraftträdande avlider. Det finns en möjlighet för regeringen att meddela dispens från denna bestämmelse. Vid avvecklingen erhåller efterträdaren alltid hälften av egendomen, 7 § avvecklingslagen. Återstoden av egendomen skall fördelas som om den tillhört den avlidne fideikommissarien. Enligt 8 § äger efterträdaren, utan hinder av vad i testamente må vara förordnat, på sin lott erhålla fideikommissets huvudgård med där förvarade samlingar och annan fast egendom på vilken bedrivs jord- eller skogsbruksegendom och som lämpligen bör bevaras odelad.

Avsikten med lagen var att avskaffa en enligt lagstiftaren otidsenlig arvsordning. Lagen syftade däremot inte till att egendom med höga kulturhistoriska värden skall skingras. I avvecklingslagen finns bestämmelser som tillkommit för att undvika att egendom med stort kulturellt värde eller större jord- och skogsbruksegendomar som är av betydande allmänt intresse skingras. Sådana allmänna intressen kan röra naturvård, ekonomiska intressen som sysselsättningen på orten där fideikommisset ligger t.ex. genom turism, sociala intressen som t.ex. att egendomen har betydelse för friluftslivet.

I 6 § avvecklingslagen finns en regel som ger möjlighet att göra undantag från huvudregeln. Där anges att regeringen må förordna att fideikommissurkundens bestämmelser skall äga tillämpning tills vidare eller till dess i beslutet angiven innehavare av fideikommisset avlider om fideikommiss-egendomen har synnerligt kulturhistoriskt värde eller det eljest finns särskilda skäl därtill.

Regler som ger staten möjlighet att lösa in egendom finns i 16 och 17 §§ avvecklingslagen. Regler om aktiebolagsbildning finns i 31-34 §§ avvecklingslagen. Enligt 31 § avvecklingslagen får innehavaren av fideikommisset och enligt 28 §, 32 § andra stycket och 33 § avvecklingslagen får efterträdaren under avvecklingen ansöka om att få bilda ett s.k. fideikommissaktiebolag och överföra egendom ur fideikommisset respektive fideikommissboet till fideikommissaktiebolaget.

2018-01-22

Fideikommissnämnden

Enligt 18 § avvecklingslagen ankommer det på nämnden att utreda frågor som avses i 6, 16 och 17 §§ och göra de framställningar som föranletts av utredningen till regeringen. Enligt 18 § avvecklingslagen skall nämnden dessutom genom rådgivning och på annat sätt verka för att avvecklingslagens syften fullföljs.

Nämnden försöker därför verka för att egendom som har stora kulturhistoriska eller andra allmänna värden skall hållas samman även efter avvecklingen. Fideikommissegendomen får inte skiftas förrän nämnden givit sitt tillstånd. Förutom de möjligheter som lagen förespråkar verkar nämnden även för andra frivilliga lösningar som t.ex. stiftelsebildning i syfte att hålla egendomen samlad. Ett led i detta arbete är att nämnden remitterar ärendet till myndigheter för att erhålla sakkunskap om vilka allmänna intressen som nämnden har att bevaka.

Förarbeten

I prop. 1963:5 s. 134 f. anges att när fideikommissen skall avvecklas bör det skapas ett tillfredställande skydd för olägenheter av social och ekonomisk art samt för kulturvärden. Härvid bör eftersträvas regler som inrymmer olika möjligheter till lösningar. Intressenterna bör beredas utrymme för att på frivillighetens väg åstadkomma lämpliga lösningar.

Aktiebolagsbildning

En lösning enligt avvecklingslagen är att bilda s.k. fideikommissaktiebolag. Enligt prop. (s. 124 ff. och 149 ff.) anges bl.a. följande motivering till reglerna om aktiebolagsbildning. Reglerna tillkom för att hindra de olägenheter som kan befaras kunna uppstå vid splittring av stora fideikommiss med **omfattande jord- och skogsbruksegendomar**. I avvecklingslagen finns även andra regler för att hindra sådan skingring. Sålunda kan regeringen enligt 16 och 17 §§ avvecklingslagen besluta om inlösen av större jord- och skogsbruksegendomar samt samling av lösöre av särskilt kulturhistoriskt värde. Vidare kan regeringen enligt 6 § avvecklingslagen förordna att fideikommissurkundens bestämmelser skall äga tillämpning tills vidare eller till dess en viss angiven fideikommissarie avlider.

Under utredningsarbetet diskuterades vad som kunde hända när de större fideikommissen avvecklades. En sådan splittring kunde innebära att möjligheterna att bedriva rationellt jord- och skogsbruk försämrades. Rationellt bedrivna produktionsenheter spelade en betydande roll för orten i ekonomiskt och socialt hänseende. Om splittring ägde rum kunde det medföra sysselsättningsvårigheter. Även kultur- och naturvårdsintressen kunde beröras av splittringen. Arrendatorernas skydd kunde också försämrats.

2018-01-22

I propositionen (1963:5) till avvecklingslagen anvisas i första hand som åtgärd för att skydda de ekonomiska, sociala och kulturella intressen som skulle kunna bli lidande av en olämplig splittring, att fideikommiss-aktiebolag bildas. Om intressenterna inte begagnar sig av bestämmelsen om aktiebolagsbildning, kan det bli fråga om inlösen enligt 16 och 17 §§ avvecklingslagen.

Inlösen

I prop. 1963:5 s.127-129 anges att reglerna om inlösen är avsedda att användas i undantagsfall. Regeln om inlösen av större jord- och skogsbruksegendomar tillkom eftersom det redan då fanns lagliga möjligheter för regeringen att besluta om att expropriera kulturhistoriskt märkliga byggnader, men den omfattade inte jord- och skogsbruksområdet annat i den mån detta utgjorde erforderligt ”utrymme däromkring”. Denna regel finns i dag i 2 kap. 8 § expropriationslagen (1972:719). Beträffande de lösa kulturföremålen anges i prop. att det bör finnas möjligheter att inlösa samling av följande skäl.

”I likhet med utredningen anser jag (departementschefen), att de åtgärder som kan komma i fråga vid avvecklingen av fideikommiss väsentligen bör inriktas på skydd för miljön och således begränsas till föremål, som kan sägas utgöra del av denna kulturmiljö. Lösa kulturföremål bör därför i regel skyddas endast i samband med bevarandet av byggnader och andra fasta kulturvärden och skyddet bör avse allenast samlingar” (prop. s. 128).

Det sägs vidare i prop. s. 153 f. och 156 f.f. följande.

Bestämmelserna om inlösen har endast till syfte att underlätta ett sammanhållande av egendomen, när starka allmänna intressen talar för det. Om intressenterna inte själva vill hålla samman egendomen är det inte obilligt att det allmänna inträder. Om skyddet för en kulturhistoriskt värdefull samling inte kan ske på annat sätt skall det finnas en möjlighet för staten att inlösa samlingen även om det innebär att den bortförs från en levande kulturmiljö.

Praxis avseende inlösen

Regeringen har endast två gånger tillämpat bestämmelserna om inlösen. Den 15 november 2001 förordnade regeringen med tillämpning av 17 § avvecklingslagen att staten skall lösa in det arkiv som ingår i Ericsbergs fideikommissbo. Vidare beslutade regeringen den 14 april 2011 att staten skall lösa in det s.k. beskicksarkivet som ingår i Biby fideikommissbo. Vid tre tillfällen har regeringen beslutat att inlösen inte skall ske, nämligen av en tavelssamling tillhörande Wannås fideikommissbo, ett arkiv tillhörande Segersjö fideikommiss samt beträffande den s.k. turkiska samlingen tillhörande Biby fideikommissbo.

Bestämmelserna om inlösen har dock kunnat påverka avvecklingen av flera fideikommiss på så sätt att staten, vissa museer och flera kommuner

2018-01-22

förhandlat med delägare i fideikommissbo och då frivilligt kommit fram till försäljning av egendomen.

Förlängning

Regeln i 6 § avvecklingslagen (prop. 1963:5 s. 130-132 och 174-176) skall endast tillämpas, om övriga bestämmelser inte ger tillräckligt skydd och de allmänna intressena bäst tillgodoses om fideikommisset består.

Bestämmelsen utgör således ett undantag från 3 § i avvecklingslagen. I prop. sägs bl.a. följande:

Skyddet för de särskilda ekonomiska, sociala och kulturella intressen som skulle bli lidande av en olämplig splittring av fideikommissegendomarna kan förebyggas genom t.ex. reglerna om aktiebolagsbildning och inlösen. I vissa fall kan speciella förhållanden emellertid föreligga t.ex. beträffande de atypiska fideikommissen. Även i andra särskilda fall kan de allmänna intressena bäst tillgodoses genom att fideikommisset får bestå. Ett exempel på detta sägs Skokloster vara (s. 131), vilket ansågs som ett av våra förnämsta kulturminnesmärken, där innehavaren ägde marken privat, medan slott och samlingar var fideikommiss. Det är synnerligen angeläget att Skoklosters slott och samlingar, vilka tillhör våra förnämsta kulturminnesmärken, får förbli odelade. Detta synes f.n. inte kunna ske utan att fideikommisset får bestå. Även i något eller några andra fall kan, omständigheterna vara sådana, att det allmänna intressena blir bäst tillgodosedda, om fideikommisset tills vidare bibehålls.

Kungl. Maj:t skulle därför ha möjlighet att, där särskilda omständigheter föreligger, meddela dispens från avvecklingstvånget. Beslut härom skulle endast få meddelas om betydande allmänna intressen påkallade det och det påpekades att regeln bara fick användas i undantagsfall. Avvecklingen skulle ske efter i princip generellt verkande regler men med möjlighet att i något enstaka fall göra undantag. Enligt departementschefen (s. 132) måste avvecklingslagen innehålla vissa regler om fördelningen av fideikommissegendomen, men denna lag bör inte med nödvändighet utformas så att fideikommissintressenterna tillerkännes en ovillkorlig rätt till viss egendom. Regeln skulle användas synnerligen sparsamt, men den skulle vara ägnad att underlätta från allmän synpunkt önskvärda uppgörelser mellan fideikommissintressenterna. Kungl. Maj:t skulle även kunna förordna om att fideikommisset skulle bestå under längre tid än efterträdarens livstid dvs. till dess annorlunda förordnades. Det sägs vidare, att bestämmelsen endast skulle innebära, att fideikommissets avveckling skulle få anstå till dess förhållandena var sådana, att en avveckling kunde genomföras.

I prop. 1963:5 s. 176 påpekas att beslut enligt 6 § torde bli tillämpligt först i avvecklingssituationen, men kan meddelas tidigare.

2018-01-22

Sammansatta bevillnings- och första lagutskottet yttrade i sitt utlåtande (nr 2 år 1963) s. 148 f. och 152 f.f. bl.a. följande.

För att undvika följderna av en olämplig splittring av fideikommiss-egendomarna föreslås, att aktiebolag skall kunna bildas på grundval av de större jord- och skogsfideikommissen. Härigenom löses även bl.a. skyddet för kulturvärdena och naturvårdsintressena. Den utväg som prop. anvisar avser att bereda fideikommissintressentera möjlighet att bevara egendomen odelad inom slakten. Om dessa inte vill begagna sig härav, kan det bli fråga om inlösen för det allmänna avseende jord- och skogsbruksområden samt betydande kulturvärden. För rena undantagsfall hänvisar prop. till möjligheterna att förordna om att fideikommisset skall bestå.

Avveckling av fideikommissen bör ske efter generella och enhetliga regler. Vissa speciella undantag från huvudregeln är nödvändiga. Speciellt sägs detta gälla fideikommiss som har synnerligen stor ekonomisk och social betydelse bl.a. om en betydande del av ortsbefolkningen direkt eller indirekt har sin utkomst av fideikommisset eller fideikommisset representerar synnerligen stora kulturella värden. En allmän undantagsregel bör stå till buds om allmänna ekonomiska, sociala och kulturella intressen inte kan beaktas på annat sätt vid avvecklingen. Tillämpningen skall däremot vara restriktiv och endast användas för fideikommiss som representerar ”synnerligen betydande allmänna intressen av ekonomisk, social eller kulturell art”. För förordnande enligt 6 § skall inte samtycke krävas från intressenterna, men i tveksamma fall skall viss, men ej avgörande, hänsyn tas till intressenternas inställning till frågan om fideikommissets fortbestånd.

Praxis avseende tillämpningen av 6 § avvecklingslagen

Dispens enligt 6 § avvecklingslagen har meddelats av regeringen i sex beslut.

Gallierasamlingen

Det ena ärendet avsåg den s.k. Gallierasamlingen (år 1964) som bestod dels av ett kapital, dels av en värdefull samling lösören på Stockholms slott. Fideikommisset var inte under avveckling utan innehades av Hans Maj:t Konungen. Beslutet innebar att bestämmelserna i fideikommissurkunden (kejsar Napoleon I:s gåvobrev den 14 maj 1813 till förmån för prinsessan Joséphine, sedermera drottning av Sverige) förlängdes tills vidare.

Boo fideikommiss

Det andra ärendet gällde Boo fideikommiss (år 1969). Innehavaren av fideikommisset avled år 1968 och efterlämnade änka och fyra barn, varav efterträdaren var född 1944. Som skäl för ansökan anfördes sociala, ekonomiska och kulturella skäl. Den fasta egendomen var av betydande allmänt intresse. Således fanns förutsättningar för inlösen enligt 16 §. Den sambrukades emellertid med privat ägd egendom och ett privat ägt sågverk. Om inlösen skedde kunde sambruket mellan fideikommissegendomen och den privata egendomen splittras. Remissinstanserna ansåg att det för

2018-01-22

sysselsättningen i bygden var av väsentlig betydelse att integrationen mellan fideikommisssegendomen och den privata egendomen fick bestå. Rubbningar kunde enligt remissmyndigheterna få betydelse för ortens näringsliv. Kungl. Maj:t medgav med hänsyn till de särskilda omständigheterna som förelåg i ärendet att fideikommissurkunden skall äga fortsatt tillämpning till dess efterträdaren Carl-Hugo Hamilton avlider.

Fullerö fideikommiss

Det tredje ärendet är Fullerö fideikommiss (år 1995). Innehavaren av fideikommisset avled år 1990. I ett testamente hade innehavaren förordnat att hans hustru skulle inneha fideikommisset med hustruförmån under sin livstid eller tills hon gifte om sig. Vidare förordnade han att hans kvarlåtenskap skulle tillfalla en stiftelse. Som skäl för ansökan åberopade efterträdaren det synnerligen kulturhistoriska värdet. Hustrun och stiftelsen bestred ansökan. Regeringen medgav att fideikommissförordnandet skulle äga fortsatt tillämpning så länge Carl Johan Cronstedt lever. Som skäl för beslutet anfördes följande.

Fullerö fideikommiss utgör en av vårt lands mest betydande kulturmiljöer. Till fideikommissets stora kulturvärden hör dels de unika karaktärsbyggnaderna med parkanläggning, dels inventarier, bibliotek och arkiv. Även det omgivande kulturlandskapet har ett värde av riksintresse. Den måste anses ha synnerligt kulturhistoriskt värde och bör därför inte skingras.

”Vad som är känt om fideikommissets ekonomiska bärkraft och de skilda synsätt mellan intressenterna som kommit till uttryck rörande skifte och fortsatt förvaltning ger vid handen att det för närvarande inte går att åstadkomma en uppgörelse mellan intressenterna om en samlad framtida förvaltning av fideikommissets kulturvärden. Eftersom det är av nationellt kulturintresse att fideikommisssegendomen hålls samlad bör förordnande meddelas om fortsatt giltighet för fideikommissurkunden för Fullerö.”

Erstaviks fideikommiss

Det fjärde ärendet är Erstaviks fideikommiss (år 1998). Innehavaren av Erstaviks fideikommiss avled år 1994. Innehavaren hade förordnat om viss fördelning av fideikommissets egendom i ett testamente. Med anledning av testamentet förordnade boutredningsmannen om delskifte. Regeringen medgav att fideikommissurkundens bestämmelser avseende Erstaviks fideikommiss skulle äga fortsatt tillämpning så länge efterträdaren Johan af Petersens lever. Som skäl för beslutet angav regeringen följande.

Fideikommisset utgör en av vårt lands mer betydelsefulla kulturmiljöer. Till detta hör herrgårdsanläggningen, som är av riksintresse med hänsyn till bl.a. naturvård och friluftsliv. Vidare ingår det kulturhistoriskt värdefulla Petersenska huset i fideikommisset. Att beakta är även att det ur ett internationellt perspektiv är unikt, att en sådan herrgårdsanläggning med omfattande grönområden ligger så nära en storstad som Stockholm.

2018-01-22

I tveksamma fall kan hänsyn tas till intressenternas inställning i fråga om fideikommissets fortbestånd. De skilda synsätt mellan intressenterna som kommit till uttryck rörande skifte och fortsatt förvaltning innebär att det för närvarande inte går att åstadkomma en uppgörelse om en samlad framtida förvaltning av fideikommissets kulturvärden. Det finns ett nationellt kultur- och naturvårdsintresse för att hålla fideikommisslegendomen samlad.

Övedsklosters fideikommiss och De la Gardieska samlingen

År 2002 förordnade regeringen att fideikommissurkundens bestämmelser avseende dels Övedsklosters fideikommiss, dels De la Gardieska samlingen - trots att fideikommissen inte var under avveckling - skall äga fortsatt tillämpning efter det att nuvarande innehavare Hans Ramel avlidit. Förordnandet gäller för den tid nästa innehavare lever. Familjen var ense om ansökan. Fideikommissen har olika slutliga innehavare vid en avveckling. Enligt fideikommissförordnandet avseende De la Gardieska samlingen skulle denna tillfalla staten om fideikommisset avvecklas. Familjen anser att denna bestämmelse inte kan äga tillämpning eftersom staten beslutat om avvecklingen.

Som skäl för beslutet angav regeringen bl.a. följande. Övedsklosters fideikommiss och De la Gardieska samlingen har ett synnerligt kulturhistoriskt värde och det finns ett stort allmänt kulturintresse av att egendomen inte splittras utan hålls samlad. Regeringen fann mot bakgrund till vad som framkommit i ärendet att det för närvarande inte fanns förutsättningar för någon annan lösning för ett framtida bevarande än förlängning av bestämmelserna i fideikommissurkunderna. Även om fideikommissen inte var föremål för avveckling fann regeringen att mot bakgrund av egendomens synnerligen stora kulturhistoriska värde fanns det särskilda skäl att redan nu förordna om förlängning.

Vidare angavs i beslutet att förhållandena kan förändras varför fråga om fideikommissets bestånd bör prövas på nytt senast vid nästa innehavares bortgång.

Björnstorps och Svenstorps fideikommiss

År 2006 förordnade regeringen att fideikommissurkundens bestämmelser avseende dels Björnstorps, dels Svenstorps fideikommiss efter det att Thure-Gabriel Gyllenkrok har avlidit skall äga fortsatt tillämpning. Förordnandet skall gälla för tiden intill dess Nils Gyllenkrok avlider. Familjen var ense om ansökan.

Som skäl för beslutet angav regeringen bl.a. följande. Björnstorps och Svenstorps fideikommiss har ett synnerligt kulturhistoriskt värde och det finns ett stort allmänt kulturintresse av att egendomen hålls samlad. Även om fideikommissen inte var föremål för avveckling fann regeringen att det av utredningen fick anses framgå att en avveckling som innefattar garantier för ett långsiktigt bevarande av kulturvärdena inte kommer att kunna genomföras vid nuvarande innehavares bortgång.

Ink. 2018 -01- 08

114 FID 3.2-32-15

Fideikommissnämnden
Att: Ingemar Carlsson
Box 2218
103 15 Stockholm

Stockholm den 5 januari 2018

Ansökan till regeringen om medgivande att överföra i fideikommissboet efter Johan af Petersens ingående fast egendom till ett s.k. fideikommissaktiebolag

Jag översänder här en till regeringen ställd, med bilagor försedd ansökan om tillstånd enligt 31 § lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss att till ett s.k. fideikommissaktiebolag få tillskjuta all i fideikommissboet efter Johan af Petersens ingående fast egendom.

Ansökan översändes till Fideikommissnämnden för att underlätta ärendets beredning och jag vore tacksam om denna kunde påbörjas utan att Fideikommissnämndens nästkommande sammanträde behöver inväntas.

Med vänlig hälsning

Magnus Kindstrand

Till

Regeringen

Kammarkollegiet

Ink 2018 -01- 08

Dnr

Aktbil.....

Ansökan om tillstånd enligt 31 § lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss att till ett aktiebolag, nedan benämnt Herman Petersen Fideikommiss Aktiebolag, tillskjuta all i fideikommissboet efter Johan af Petersens ingående fast egendom _____

Såsom ombud för fideikommissboet efter Johan af Petersens, företrätt av Carl af Petersens¹, vilken är äldste son till den år 2015 avlidne innehavaren av det Petersenska fideikommisset² Johan af Petersens och därmed efterträdare i fideikommisset, får jag anföra följande.

1. Det Petersenska fideikommisset

Herman Petersen och hans andra hustru Charlotte Bedoire upprättade år 1765 ett testamente (Bilaga 1), varigenom de förordnade dels att Erstaviks gods skulle såsom fideikommiss tillfalla Herman Petersens äldste son Johan Abraham Petersen och efter honom dennes äldste son och så vidare framåt i släkten, dels att ett stenhus på Lilla Nygatan i Stockholm, numera benämnt Petersenska huset, och andra stadsfastigheter skulle med fideikommissrätt tillfalla Herman Petersens andre son Herman Petersen och efter honom dennes äldste son och så vidare. Stiftaren Herman Petersen, vars barn sedermera år 1770 adlades af Petersens på grund av faderns förtjänster, avled 1765. Sedan den äldre sonen 1795 avlidit utan manliga avkomlingar förenades fideikommissegendomarna hos den yngre sonen, som avled 1814, och har därefter innehafts enligt förstfödsloprincipen av manliga avkomlingar till denne.

Fideikommissegendomen har efter 1814 innehafts av Herman af Petersens (1770-1840), efter hans död av hans äldste son Carl Herman af Petersens (1801-1843), efter dennes död av hans äldste son Herman Magnus af Petersens (1842-1903), efter dennes död av hans son August Herman af Petersens (1868-1943) och efter dennes död av hans äldste son Magnus Herman Oscar af Petersens (1907-1994).

Genom lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss ("avvecklingslagen") bestämdes att, då den som den 1 januari 1964 var innehavare av fideikommiss avled, fideikommisset skulle avvecklas. Då Magnus af Petersens varit innehavare av

---

¹ Carl af Petersens är med tillämpning av reglerna i 33 § lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss behörig att företräda fideikommissboet i detta ärende

² Beträffande terminologin det Petersenska fideikommisset eller Erstaviks fideikommiss, se närmare under punkt 2 nedan

fideikommisset den 1 januari 1964, då avvecklingslagen trädde i kraft, innebar lagens regler att det Petersenska fideikommisset skulle avvecklas efter hans frånfälle år 1994.

Regeringen beslöt emellertid med tillämpning av 6 § avvecklingslagen genom beslut den 23 april 1998 (Ku 97/166/Ka) (Bilaga 2) att fideikommissurkunden avseende det Petersenska fideikommisset skulle äga fortsatt tillämpning under Magnus af Petersens' äldste son Johan af Petersens' levnad. Sålunda förlängdes fideikommisset och Johan af Petersens blev härigenom näste innehavare av fideikommisset.

Bakgrunden och skälen till förlängningen framgår av regeringens beslut. Det ansågs angeläget att Erstavik kunde bevaras odelat för att skydda dess kulturhistoriskt värdefulla men kostnadskrävande bebyggelse och övriga kulturhistoriska värden och naturvärden och att den ekonomiska basen och förutsättningen för ett sådant bevarande förblev intakt genom att fideikommisset inte splittrades. En splittring hade kunnat undvikas genom bildande av fideikommissaktiebolag, men en sådan aktiebolagsbildning, som omfattade all fideikommissegendomen, kunde på grund av bl a innehållet i den avlidne innehavarens testamente och berörda parter inställning ej komma till stånd.

Johan af Petersens, född 1934, som efter förlängningen var den senaste innehavaren av fideikommisset, avled år 2015. Arten och omfattningen av den egendom som han innehade som fideikommiss framgår av bifogade bouppteckning i fideikommissboet efter honom (Bilaga 3). Den av Johan af Petersens som fideikommiss innehavda egendomen utgör ett särskilt dödsbo, fideikommissboet efter Johan af Petersens, skilt från dödsboet efter Johan af Petersens, vilket omfattar den egendom som han innehade med äganderätt.

Delägare i fideikommissboet efter Johan af Petersens är dels dennes son Carl af Petersens, som med tillämpning av fideikommissurkunden, avvecklingslagen och Johan af Petersens' testamente är delägare med 10/12 av fideikommissboet, dels Carl af Petersens' systrar Louise af Petersens Kjessler och Beatrice Wendt, som är delägare med vardera 1/12 av fideikommissboet.

2. Fideikommissegendomens art och omfattning

Som framgår av bouppteckningen och ovanstående redogörelse består fideikommisset av följande egendom till i bouppteckningen upptagna värden (taxeringsvärde):

Fast egendom omfattande Erstaviks gods i Nacka och Tyresö kommuner	136.239.000
Fast egendom omfattande hyresfastigheten Aurora 1 med adress Munkbron 11 i Stockholm	66.800.000
Summa fast egendom	203.039.000
Fordringar enligt skuldebrev	<u>4.024.000</u>
Summa tillgångar	207.063.000
Avgår skulder	<u>9.271.000</u>
Netto Kronor	197.821.000

Den fideikommisssegendom, varom här är fråga, utgör egentligen två olika fideikommiss, dels Erstavik stiftat för Johan Abraham af Petersens, dels Munkbron 11 stiftat för Herman af Petersens. Sedermera har de båda fideikommissen efter 1795 förenats i samma innehavares hand. Enligt avvecklingslagen 35 § gäller följande: ”Upphöra två eller flera fideikommiss med anledning av samma dödsfall, skola de vid avvecklingen anses såsom ett enda fideikommiss, om efterträdaren är samma person.” Fideikommisset omtalas ibland som Erstaviks fideikommiss utan att därvid framgår att det omfattar jämväl stadsfastigheten. Här användes beteckningen det Petersenska fideikommisset för att beteckna både Erstaviks fideikommiss och Munkbrofideikommisset, vilka vid avvecklingen skall behandlas som ett fideikommiss, då efterträdare i båda fideikommissen är Johan af Petersens’ son Carl af Petersens, född den 27 juli 1973.

3. Överväganden inför frågan om avveckling av det Petersenska fideikommisset

3.1 Bakgrund

Då Johan av Petersens som innehavare av fideikommisset avlidit skall fideikommisset med tillämpning av avvecklingslagens regler avvecklas, vilket innebär att egendomen om inte annat förordnas, kan bli föremål för skifte mellan efterträdaren och den senaste innehavarens övriga arvingar, varvid den övergår till att bli ägd egendom som kan fritt uppdelas och fritt disponeras av dess olika ägare.

Vid föregående innehavare Johan af Petersens’ fader Magnus af Petersens’ död konstaterade regeringen i sitt beslut om förlängning att det fanns ett nationellt kultur- och naturvårdsintresse att hålla fideikommisssegendomen samlad. Med hänsyn till att det i den situation som då förelåg inte fanns förutsättningar att åstadkomma en uppgörelse om en samlad framtida förvaltning, fann regeringen det var ett allmänt intresse att förlänga fideikommisset.

För att avveckling skall kunna ske måste Fideikommissnämnden lämna tillstånd till skifte. Sådant tillstånd skall lämnas i den mån avvecklingen inte anses skada allmänna intressen. I den situation som nu föreligger kan följande möjliga alternativa förfaranden och händelseförlopp urskiljas mot bakgrund av reglerna i avvecklingslagen.

3.2 Tänkbara alternativ

3.2.1 Tillstånd till skifte utan särskilda villkor

Tillstånd till skifte kan meddelas utan särskilda villkor. I denna situation kan efterträdaren med tillämpning av avvecklingslagen 8 § begära att på sin lott erhålla huvudgård med huvudbyggnad, men någon garanti skapas därvid ej för framtida sammanhållning och någon samlad förvaltning av fideikommisssegendomen säkras ej därigenom.

3.2.2 Överföring till fideikommissaktiebolag

Efterträdaren kan företräda fideikommissboet och med tillämpning av avvecklingslagen 33 § ansöka om tillstånd till överföring till ett fideikommissaktiebolag av den i

fideikommisset ingående fasta egendomen, varigenom den av regeringen eftersträvade samlade förvaltningen åstadkommes. Regeringen fastställer bolagets bolagsordning, varvid normalt föreskrives att bolaget ej utan tillstånd av Fideikommissnämnden får avyttra fast egendom som ingått i fideikommisset eller inteckna denna. Härigenom säkras en samlad framtida förvaltning.

3.2.3 Inlösen av staten

Staten kan med stöd av avvecklingslagen 16 § inlösa sådan fast egendom på vilken bedrivs jord- eller skogsbruk och vars bevarande som enhet är av betydande värde. Så får ske för att förebygga uppdelning av egendomen och skulle kunna äga rum, om fideikommissaktiebolag ej bildas, men en sådan åtgärd får ej till resultat den av regeringen önskade samförvaltningen av all fideikommisset fasta egendom, eftersom stadsfastigheten då ej ingår.

3.2.4 Förlängning

En fjärde lösning är att fideikommisset ånyo förlänges med stöd av avvecklingslagen 6 §, varigenom den eftersträvade sammanhållningen av all egendom bibehålles.

3.3 **Prioritering från lagstiftarens sida - bolagsbildning**

Då avsikten med avvecklingslagen är att fideikommissen på sikt om möjligt skall avvecklas har lagstiftaren, i den mån det är av allmänt intresse att fideikommisssegendom hålles samman, i första hand önskat att bolagsbildning skall ske, vilket är avsett att leda till att den ekonomiska basen för underhåll och bevarande av kulturhistoriskt värdefull men för sitt underhåll kostnadskrävande bebyggelse behålles intakt.

Först i en situation då bolagsbildning, som kan ske på begäran av endast innehavaren eller efter hans död av efterträdaren, inte kan komma till stånd, har det framstått som befogat att förlänga fideikommisset.

I första hand skall därför, om förutsättningar för bolagsbildning föreligger, en sådant förfarande användas för att åstadkomma skydd av allmänna intressen i samband med avveckling av fideikommisset.

3.4 **Efterträdarens ställningstagande**

Efterträdaren i det Petersenska fideikommisset Carl af Petersens har efter övervägande av föreliggande omständigheter kommit till slutsatsen att han är villig att ansöka om tillstånd till bildande av fideikommissaktiebolag och till överföring till fideikommissaktiebolaget av fideikommissets fasta egendom.

Bolagsbildningen erfordrar regeringens tillstånd, men den kan heller inte komma till stånd utan efterträdaren Carl af Petersens' medverkan.

Först om bolagsbildning enligt ansökan icke kan medges på av honom önskade villkor, eftersträvar Carl af Petersens en förlängning av fideikommisset.

4. Ansökan

4.1 Ansökan

Med hänvisning till vad ovan angivits och under åberopande av 31 och 33 §§ avvecklingslagen får jag härmed för fideikommissboets räkning anhålla

dels att regeringen måtte medgiva att i samband med stiftandet av ett aktiebolag, nedan kallat Herman Petersens Fideikommiss AB, i vilket fideikommissboet efter Johan af Petersens skall teckna samtliga aktier, all den av Johan af Petersens med fideikommissrätt innehavda och i fideikommissboet efter honom ingående fasta egendomen, nämligen Stockholm Aurora 1, Nacka Erstavik 25:1, 25:12 och 25:28 samt Tyresö Ägnö 1:1 och 2:1, må av fideikommissboet tillskjutas i samband med teckning av aktier i bolaget enligt vad som anges i avsnitt 6.3 nedan,

dels att regeringen ville för det tillämnade aktiebolaget fastställa den bolagsordning till vilken förslag bifogas såsom Bilaga 4.

Det hemställes att tillståndet jämväl måtte inrymma det alternativa förfarande som innebär att fideikommissboet med användande av fideikommisskapital förvärvar ett redan färdigbildat, icke rörelsedrivande aktiebolag istället för att själv stifta detta och till detta aktiebolag på sätt som i första delssatsen anges överför fideikommissets fasta egendom i samband med teckning av aktier i bolaget, innebärande att i båda fallen nu angivna aktier kommer att utgöra fideikommisssegendom.

4.2 Fideikommissets fasta egendom som omfattas av ansökan

Den av Johan af Petersens med fideikommissrätt innehavda fasta egendomen utgörs som nyss angivits av dels Aurora 1 i Stockholms kommun, dels Erstavik 25:1, 25:12 och 25:28 i Nacka kommun, dels Ägnö 1:1 och 2:1 i Tyresö kommun.

Fastigheten Aurora 1, det s k Petersenska huset beläget på Munkbron 11 i Gamla Stan i Stockholm, omfattar en tomt med en ursprungligen på 1640-talet uppfört byggnad, som är en hyreshusenhet. Byggnaden är av stor kulturhistorisk betydelse och är som en av de första byggnaderna i Stockholm förklarad som byggnadsminne.

Övriga ovan angivna fastigheter i Nacka och Tyresö kommuner utgör Erstaviks gods. Detta omfattar cirka 80 hektar åker, 70 hektar betesmark, 1.560 hektar skogsmark och 600 hektar skogsimpediment och 100 hektar tomtmark och övrig mark. Härtill kommer cirka 1.300 hektar vattenområde.

Erstavik är sedan 1765 bebyggt med en av Herman Petersen efter ritning av Jean Eric Rehn uppförd karaktärsbyggning i putsad sten i tre våningar under mansardtak med ett yttre flygelpar, likaledes ritat av Rehn. Av ett äldre inre flygelpar återstår en flygel inredd av Rehn som kapell. Huvudbyggnaden innehåller högklassig fast inredning likaledes av Rehn.

5. Skäl för medgivande av bolagsbildningen

Regeringen beslöt den 23 april 1998 (Ku 97/166/Ka) att fideikommissurkunden avseende det Petersenska fideikommisset skall äga fortsatt tillämpning i enlighet med 6 § avvecklingslagen.

Regeringen har därvid som skäl för sitt beslut anfört att Erstavik utgör en av vårt lands mer betydelsefulla kulturmiljöer representerat av den på Erstaviks uppförda herrgårdsanläggningen och det omgivande kulturlandskapet jämte det kulturhistoriskt värdefulla Petersenska huset, varjämte är att beakta att den till egendomen hörande marken är av riksintresse med hänsyn till bl a naturvård och friluftsliv.

Erstaviks gods har även i övrigt med hänsyn till storlek, beskaffenhet och belägenhet sådana kvalifikationer att det bör ifrågakomma för fideikommissbolagsbildning.

Genom att den fasta egendomen i både lant- och stadsfideikommisset tillföres ett enda fideikommissaktiebolag åstadkommes en samlad förvaltning som kommer att skapa en ekonomisk bas för att underlätta underhåll och vidmakthållande av de värden som gör fideikommisset unikt från kultur- och naturvårdssynpunkt. Det är därvid angeläget att både Erstavik och det Petersenska huset kommer att omfattas av bolagsbildningen, med fortsatt samförvaltning, som i tider av skiftande konjunkturer för jord- och skogsbruk respektive hyresförvaltning inneburit att verksamhetsgrenarna kunnat stödja varandra och medfört en större stabilitet.

I delbetänkande av Kulturarvsutredningen (Kulturegendomar och kulturföremål; SOU 1995:128) har utredningen inventerat då kvarvarande fideikommiss och indelat dem i tre olika kategorier med hänsyn till deras prioritet i bevarandehänseende. Det Petersenska fideikommisset har därvid funnits tillhöra den högst prioriterade gruppen nr 1. För denna, i vilken ingår endast sex ännu icke avvecklade fideikommiss, för vilka bolagsbildning ej skett, gäller enligt kulturarvsutredningen: "Långsiktigt samlat bevarande är av nationellt intresse och bör genomföras, även om det kräver stora statliga insatser. Avveckling bör inte godtas förrän en långsiktig lösning tryggats." En bolagsbildning av Erstavik och Munkbron 11 är avsedd att innebära ett långsiktigt samlat bevarande utan att detta kräver några statliga insatser.

Regeringen har i sitt beslut om förlängning år 1998 konstaterat att det finns ett nationellt kultur- och naturvårdsintresse att hålla fideikommissegendomen samlad och beslöt, med hänsyn till att det i dåvarande situation inte fanns förutsättningar att åstadkomma en uppgörelse om en samlad framtida förvaltning, att förlänga fideikommisset.

Genom denna ansökan, som syftar till att genom den fasta egendomens överförande till ett fideikommissaktiebolag åstadkomma den av regeringen i det allmännas intresse eftersträlvade samlade framtida förvaltningen och därmed skydda de av regeringen genom föregående beslut säkrade nationella kultur- och naturvårdsintressena, önskar Carl af Petersens tillse att det syfte som regeringen ville uppnå med den 1998 beslutade förlängningen kan uppfyllas även framgent utan att förlängning behöver ske.

6. Herman Petersen Fideikommiss AB

6.1 Bolagsordning

Som ovan angivits avses det tillämnade fideikommissaktiebolaget, nedan kallat Herman Petersen Fideikommiss AB, erhålla en bolagsordning av den lydelse som framgår av Bilaga 4.

6.2 Fast egendom

Den i avsnitt 4.1 och 4.2 ovan angivna fasta egendomen, som avses tillföras Herman Petersen Fideikommiss AB, har beräknade marknadsvärden som anges nedan. Värderingen av Stockholm Aurora 1 har utförts av Nordier Property Advisors AB med maj 2016 som värdetidpunkt och värderingen av den i Nacka och Tyresö belägna fasta egendomen av Areal med september 2016 som värdetidpunkt.

<u>Fast egendom</u>	<u>Värde kronor</u>
Stockholm Aurora 1	156.000.000
Erstavik i Nacka kommun	454.000.000
Erstaviksfastigheter i Tyresö kommun	<u>28.500.000</u>
Summa	638.500.000

6.3 Bolagets kapitalstruktur

Avsikten är att det värde, som skall åsättas den fasta egendomen vid överlåtelsen, skall vara 600.000.000 kronor och att därvid bolaget skall övertaga ansvaret för redan befintlig skuld på cirka 9 Mkr, till säkerhet för vilken lämnats pantbrev i fideikommissets fasta egendom, att ett belopp som tillsammans med övertagen skuld icke överstiger 300.000.000 kronor erlägges genom att bolaget till fideikommissboet utfärdar skuldebrev att tillföras fideikommisskapitalet, medan resterande belopp, dvs lägst 300.000.000 kronor, erlägges genom att fideikommissboet erhåller aktier till ett kvotvärde värde av lägst två tredjedelar därav, dvs lägst 200.000.000 kronor, medan överskjutande del av det egna kapitalet tillföres en överkursfond.

7. Yttrande av delägare i fideikommissboet

Övriga delägare i fideikommissboet efter Johan af Petersens, nämligen Louise af Petersens Kjessler och Beatrice Wendt, har i bifogade yttranden (Bilaga 5 och 6) tillstyrkt denna ansökan.

8. Handläggningen av denna ansökan

Om någon instans, som avgiver yttrande över denna ansökan, eventuellt skulle avstyrka densamma eller föreslå ändrade bestämmelser i bolagsordningen eller i villkoren för

tillskott av fideikommisssegendom, hemställer jag att få yttra mig, innan ärendet slutligt avgöres.

Stockholm den 5 januari 2018

Magnus Kindstrand

Advokat Magnus Kindstrand

Telefon: 070-770 51 20

E-post: mk@mkadv.se

Postadress: Box 3140, 103 62 Stockholm

Besöksadress: Norrlandsgatan 21, Stockholm

c/o Mannheimer Swartling Advokatbyrå

9. **Bilagor**
- 9.1 Fideikommissurkund
- 9.2 Regeringens beslut den 23 april 1998 (Ku 97/166/Ka)
- 9.3 Bouppteckning i fideikommissboet efter Johan af Petersens
- 9.4 Förslag till bolagsordning för Herman Petersen Fideikommiss AB
- 9.5 Yttrande av Louise af Petersens Kjessler, delägare i fideikommissboet efter Johan af Petersens
- 9.6 Yttrande av Beatrice Wendt, delägare i fideikommissboet efter Johan af Petersens
- 9.7 Fullmakt för advokat Magnus Kindstrand

Bilaga nr 1

till ansökan 2018-01-05 om tillstånd till
bildande av fideikommissaktiebolag

Fideikommissurkund

Testamente av H Petersen och
Charlotte Petersen född Bedoire den
15 mars 1765

Avskrift av de bestämmelser i testamente den 15 mars 1765 av Herman
Petersen och hans andra hustru Charlotte, född Bedoire, som innehåller
förordnande om fideikommiss

Denna bilaga innehåller i övrigt de båda kopior av den fullständiga men svårlästa testamentstext som intagits i bouppteckningen efter Johan af Petersens och från vilken denna avskrift är utförd till underlättande av läsningen

”Owissheten af vår dödsstund och hvilkendera af oss undertecknade Äkta makar först till des förestående förwandling kallad warder, har bragt oss på den öma och angelägna omtanken att beställa om vårt hus, och yttra vår willia, huru vid skiende förendring, med den ägendom som då i vårt Bo finnes, skall förhållas; och therföre med sundt och fullt förstånd, samt fri willia, therutj öfwerenskommit och beslutat, som följer.

1mo

Erstawicks Sätets gård belägen i Stockholms lähn, Swartlösa härad och Brenkiörka Socken, med the frälse hemman och lägenheter, som ther under liggia eller hädanefter ther till kunna lagde varda, förordna wij, såsom vårt aflinge, hwarom wij äga, fri magt att disponera, skola tillfalla och tillhöra utan beräknande, vår älsta kiära Son och stiuftson nu warande Catzelisten uti Kongl. Maj:ts och Ricksens Cantzelie Johan Abraham Petersen, och efter honom then äkste af hans manliga bröstarfvingar, och så framåt i Ätten; altid den äkste Sonnen i samma Line så länge någon på Manliga sidan af hans afkomma till är. Men ther så händer, at thenna vår kiära Son och Stiuftson utan Manliga arfvingar genom döden afgår, eller och att sedermera hans afkomma på Mans sidan utslocknar; Tå skall denna Fidei Commissegendom tillfalla vår andra kiära Son och Stiuftson Herman Petersen, eller om han döder är, then äldsta sonen och så vidare som förut sagt är. Händer åter, att ej någon Manlig bröstarvinge af then ena eller andra Linien, som these våra kiäre Söner och Stiuftsöner begynna, till är, tå må thenna egendom delas emellan dem, som efter Lag, ther till berättigade äro. Wij hafwa och fastställt att vår förstnembde Äkste Son och Stiuftson Johan Abraham Petersen skall, så snart den högste behagar mig Herman Petersen hädankalla, få dem till fullt nyttjande och Bruk tillträda denna Fidei Commiss egendom, dock ej med andre lösören, än hwad wägfäst är, samt all afwel, Kiör, Åker, Trädgårds och fiskredskap som ther tå finnas. Fölljande i öfrigit af sig sielf, som thet ock vår villia är, att hvarken son eller the som af Thette Fidei Commiss sedan blifwa innehafware skohla ega macht, thetsamma sällia,

förbyta, förpanta eller på hwad sätt thet wara må gravera. Till hiwilken ända och denna delen af vårt Testamente, skall i wederbörlig domstohl intecknas.

2do

Wårt här i Stockholm wid lilla Nygatan belägna Stenhus nr 125 och Stallen på andra sidan om gatan No .. tillika med de af steen bygde bodar på Söder Malm under No ... Testamentera wij vår andra kiära Son och Stiufson Herman Petersen, hwilka fastigheter han Likaledes med hwad wägfäst ther utj är, skall utan beräkande med full nyttjande rätt få, wid Min Herman Petersen död, tillträdas, dock mig Charlotte Bedoire förbehållit att i Min Lifstid, efter behag, nytia och bebo ther utj hela andra våningen en Trappa up, med tillhörige uthus och Meubler; warandes jämwäl vår willia, att thette Stenhus icke skall föryttras, föbytas eller graveras utan att bem:te vår kiära Son och Stjufson, och efter honom, af hans älsta Son och så widare som et Fidei Commiss ständigt behållas och Conserveras. Och som Erstawicks egendom, ehuru then icke kan, i anseende till afkomsten eller inkomsten skattas til des fulla värde, som then oss kostat dock öfwerstiger, hwad wij nu vår andra kiära Son och Stiufson tillagt, så skall ock thenna vår kiära Son och Stiuf Son Herman Hafwa att åtjiuta till husets och Bodarnes Reparation Sextio Tusende dahl. Koppar:mt säger D 60.000 Kmt.”

REGERINGEN

Bilaga till RR:s mål nr 4544-1998

Regeringsbeslut 7

1998-04-23

Ku97/166/Ka

Kulturdepartementet

Johan af Petersens

Erstavik

133 48 SALTSJÖBADEN

Ansökan om fortsatt giltighet av fideikommissurkunden avseende Erstaviks fideikommiss

Regeringens beslut

Regeringen förordnar att fideikommissurkundens bestämmelser avseende Erstaviks fideikommiss skall äga fortsatt tillämpning i enlighet med 6 § lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss. Förordnandet skall gälla så länge Johan af Petersens lever.

Ärendet

Fideikommissnämndens yttrande, se bilaga.

Erstaviks fideikommiss instiftades genom ett testamente år 1765 av Herman Petersen och hans maka Charlotta Petersen till förmån för deras äldste son och efter honom hans äldste son och så framåt i ätten. Genom samma testamente förordnade makarna även att ett stenhus på Lilla Nygatan i Stockholm, numera benämnt Petersenska huset, och andra stadsfastigheter skulle bli fideikommiss till förmån för deras andre son och efter honom hans äldste son. Senare kom fideikommissen att få samma innehavare.

Senaste fideikommissarien Magnus af Petersens avled den 17 maj 1994.

Enligt en till Nacka tingsrätt ingiven bouppteckning är delägare i fideikommissboet den avlidnes hustru Mamette af Petersens, sonen Johan af Petersens och genom arvsavstående hans son Carl af Petersens samt dottern Eva Langenskiöld-Runske och sonen Erik af Petersens.

Fideikommissegendomen består enligt bouppteckningen av fastigheter, bankfordringar, aktier, reversfordringar m.m.

Magnus af Petersens förordnade om viss fördelning av fideikommissets egendom i ett testamente den 19 september 1990. Med anledning av bestämmelserna i testamentet har den av Nacka tingsrätt förordnade boutredningsmannen beslutat om delskifte. Skiftet är klandrat och rättegång pågår vid Nacka tingsrätt.

Johan af Petersens har hos regeringen ansökt om att fideikommissurkunden avseende Erstavik skall ha fortsatt giltighet. Som grund för ansökningsen har Johan af Petersens åberopat 6 § lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss.

Fideikommissnämnden har i ett yttrande den 14 januari 1997 tillstyrkt att ansökningsen bifalls. Mamette af Petersens, Eva Langenskiöld-Runske och Erik af Petersens har motsatt sig en förlängning av fideikommissurkundens bestämmelser.

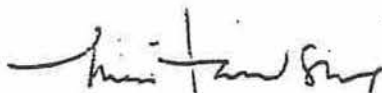
Skälen för regeringens beslut

Erstaviks fideikommiss utgör en av vårt lands mer betydelsefulla kulturmiljöer. Till fideikommissets stora kulturvärden hör den på 1760-talet uppförda herrgårdsanläggningen ritad av Jean Eric Rehn och det omgivande kulturlandskapet runt herrgårdsanläggningen, som är av riksintresse med hänsyn till bl.a. naturvård och friluftsliv. Vidare ingår det kulturhistoriskt värdefulla s.k. Petersenska huset i fideikommisset. Att beakta är även att det ur ett internationellt perspektiv är unikt, att en sådan herrgårdsanläggning med omfattande grönområden ligger så nära en storstad som Stockholm.

Vid prövning av en ansökningsen om förlängning av en fideikommissurkunds giltighet kan – i tveksamma fall – viss hänsyn tas till intressenternas inställning till frågan om fideikommissets fortbestånd (Bev. U LU 1963:2 s. 152 f.). Vad som är känt om de skilda synsätt mellan intressenterna som kommit till uttryck rörande skifte och fortsatt förvaltning innebär att det för närvarande inte går att åstadkomma en uppgörelse om en samlad framtida förvaltning av fideikommissets kulturvärden. Eftersom det finns ett nationellt kultur- och naturvårdsintresse för att hålla fideikommissegendomen samlad bör förordnande meddelas om fortsatt giltighet avseende fideikommissurkunden för Erstaviks fideikommiss. Förordnandet bör gälla så länge Johan af Petersens lever. Vid hans död får frågan om fideikommissets bestånd prövas på nytt (jfr prop. 1963:5 s. 176).

På regeringens vägnar

Marita Ulyskog

Peter Adamsson

Kopia till

Justitiedepartementet

Finansdepartementet

Miljödepartementet

Nacka tingsrätt

Fideikommissnämnden

Riksantikvarieämbetet

Länsstyrelsen i Stockholms län

Naturvårdsverket

Nacka kommun

Stockholms kommun

Tyresö kommun

Advokat Claes Essén

Eva Langenskiöld-Runske

Erik af Petersens

Mamette af Petersens

Transumt.

Utdrag af lagfartsprotokollet, hållt
vid lagtima sommaringet med Sotholms härad i
tingsstället vid Vesterhannings kyrka den 28
maj 1906.

§ 10.

S.D. Till tinget hade Ragnar Johansson med begäran om lagfart för
kaptens August af Petersens & ett mantal Egnö Nris 1 och 2 samt Härades
fiske i Tyresö socken till Domhufvanden ingifvit

1:o) ett fideikommissbref af denna lydelse:

"Upvist i Stockholms stads Just. Coll. och Förmyndare Kammar den 21 jan.
år 1788, d. 9 do. upläst.

Pres. i Stockholms Läns Cancellie d. 27 Martii 1797. Ingif. uti Kongl.
Maj:ts och Rikets Svea Hofrätt d. 6 januari 1798.

1811 d. 8 Mei:ji upvist wid Kgl. Mts justitie Expedition.

Ovissheten af vår dödsstund och hvilkendera af oss underteck-
nade äkta make först till des förordnande förvandling kallad warder,
har bragt oss på den öma och angelägna omtanken att beställa en värt
hus, och yttre vår willia, huru wid skiende förändring, med den ägdom
som då i vårt Be finnes, skall förhållas; och therför med sundt och
fult förstånd, samt fri willia, therut; öfverenskommit och beslutat,
som följer.

lno.

Erstawiaks Sites gård belägen i Stockholms län, Swartlösa socken och Brenkiörka socken, med the frälse hemman och ligenheter, som under liggja eller hädanefter ther till kunna lagde werde, förordas så såsom vårt aflinge, hwarom wij äga, fri magt att disponera, skola tillfalla och tillhöra utan beräkande, vår Elste Kiära Son och stufson nu wärende Cantzelisten ut; Kongl. Maj:ta och Ricksens Cantzalie Jehu Abraham Petersen, och efter honom then Elste af hans manliga bröstarfwingar, och så framåt i ätten, alltid den Elste Sonnen i samma Linie så länge någon på Manliga sidan af hans afkomma till är. Men ther så händer, at thessa vår Kiära Son och Stufson utan Manliga arfwingar genom döden afgår, eller och att sedermera hans afkomma på Hans sidan utslöcknar; Så skall denna Fidei Commissogendom tillfalla vår andra Kiära Son och Stufson Herman Petersen, eller om han döder är, then Äldsta sonen och så vidare som förut sagt är. Händer åter, att ej

---

- 2 -

någon Manlig bröstarfvings af then ena eller andra Linien, som thesse
wära kiära Söner och StufSöner begynna, till Ar, så må thenna egenden
delas emellan then, som efter Lag, ther till berättigade äro. Wij
hafwa och fastställt att wår Förstnembde Älste Son och Stufson Johan
Abraham Petersen skall, så snart den högste behagar mig Herman Petersen
hädankalla, få till fullt nyttjande och Bruk tillträda denna Fidei
Comiss egendom, dock ej med andre lösbören, än hwad wägfäst är, samt
all afwel, Kistor, Åker, Trögårds och fiskredskap som ther så finnas.
Fölljande i Sfrigit af sig sielf, som that eck wår willie Ar, att hvar-
ken son eller the som af Thette Fidei Comiss sedan blifwa innehafwere
skohle ega macht, thesame skalls, förbyta, förpanta eller på hwad sätt
that wara må gravera. Till hwilken Ensa och denna delen af wårt Testa-
mente, skall i wederbörlig domstohl intecknas.

Vårt här i Stockholm på Gilla Spegeln, och som stannat på
 Stallen på andra sidan om gatan på ... tillhörande ... af stens bräder
 bodar på Böcker-Hals under No ... Testamenterna uti vår andra Kåra Son
 och Stufson Herman Petersson, hvilka fastigheter som Likaledes med hvad
 tillägg ther uti år, skall uti testamenterna med fullt berättande sätt på
 vid sin Herman Petersson död, tillträdna, som sig Charlotte Bodars öns-
 kade villit att i sin lifstid, efter behag, nyttja och huse ther uti hela
 andra våningen en Trappa up, med tillhörige uthus och Kebaberi, varandes
 jämsid vår villia, at thette Stenhus icke skall förnyas, försådd
 eller graveras utan att bemäta vår Kåra Son och Stufson, och efter
 honom, af hans älska Son och så vidare som at Fidei Commisso ständigt
 behållas och Conserveras. Och som Ernstwickers egendom, skuru then älska
 son, i anseende till afkomster eller inkomsten skattas til den fulla
 värde, som then oss kostat dock öfverstiger, hvad wij nu vår andre Kåra
 Son och Stufson tillagt, så skall och thessa vår Kåra Son och Stuf-
 son Herman hafva att Årlysta till husets och Bodernes Reparation Sex-
 Tusende dahl, Kopparmynt säger R 65.000 Rnt.

310

För vårderna af våra Kåra döttrar Anna Charlotta och Jeanné
 Maria Petersson, som i handelse någonthera af oss genom döden afgår,
 innan the verda gifte, blifva under lagligt förmynderskap, anordna wij

- 3 -

utgår beräknande till hemgift, då them varder beskört antråda i Äkten-
skap Etthundra Fembtio Tusende dahl^r Kopp^{mt} säger B 150.000 K^{mt}
som af then öfverlevande maken emellertid innehålles att till deras
behof göras fruchtbar och så utbetalas. Skulle ock hända att Gud
förlånar oss flera barn, då niuter dotter som nu sagt är, och Son
dubbelt eller Trehundra Tusende dahl. Kopp^{mt}.

4to

Vår kärre Stief Son och Son Jean Redaire hafva wij ansett mindre
nödigt att wid detta tillfälle något tillägga, så vida han redan är
af en synnerlig förmögenhet, utan wole lemna på den efterlevande
makan, at af sin Lott, honom efter behag och omständigheterna i hogkom-
ma, förmodandes i öfrigt att icke mera i denna vår testamentariska
disposition tilltagit och gifwit är, än efter lagens föreskrift utan
kländer tillas kan.

5to

Som Henrich Brandenburg redan ådagalagt uti vår tillsammans
hafda handelsörelse, möcken trohet och waksamhet, samt anmodas att
wid timande dödsfall wara behjelpelig med utredande af våra då oaf-
slutne affairer, altså, skall han därför hafwa att undfå som ett
tacksamhetstecken Fyretio Tusende dahl^r K^{mt} säger B 40.000 K^{mt}.

622

Hvad i vårt Be Øfrigt blifwer, sedan föregående förfatning är af Be øskiefte worden fullgjord, och jag Charlotte Bedoire Afwen uttagit de Sextie Tusende dahl KM³ säger 60,000 KM³ som mig særskilt tillagde Åro kommer att delas efter lag härwid dock oss förbehållit att framdeles tillägga hvad wij ytterligare kunna finna nödigt.

720

Sluteligen hafwa wij ock omörre walat, thet wij gierna se vår kiäre Son och Stief Son Herman Petersen, förblefwe wid handeln såsom han begynt och det i Comp. med Herr Hinrich Brandenburg, hwilkens tre insigt och redilighet wij hafwa haft öfwertygende prof af; Men thet ock vår kiäre Stief Son och Son Bedoire blifwer hågad at ingå i samma handels Comp. wele wij att thet honom skall öppet och fridt stå.

- 4 -

g^{mc}

På det denna vår med nogit betenkande gjorde testamentariska förfatning, må utan förtydning och efter bokstafven blifva fullgjord, hafva wij wänligen welat våra käre Swägrer Wälborne herr justitie Cantalaren och Ridgaren E. von Stockenström samt Wälborne Herr Etats Secreteraren Johan Rossir och Bruks Patron J.H. Lefebure anmoda att handhafwa wärkställigheten deraf.

Till behörig säkerhet och bewis, att detta Testaments är med godt betenkande och frivilligt författadt, hafwa wij det egenhändigst underskrifvit och med Sigill bekräftadt samt anmodat nedannämnde herrar, att det jemte oss såsom witnen underteckna, som skiedde.

Stockholm d. 15 Mars 1765.

H. Petersen
(sigill)

Charlotte Petersen
nå Bedoire
(sigill)

Utj undertecknades närvaro, har Herr Directeuren Petersen och hans Fru erkjändt ofvannämnde Disposition wera frivilligt ingången, och them-samma såwen underskrifvit.

A.W. Silfwerschiöld

F.J. v. Hegardt
(Sigill)

På Härede Rättens vägnar:

J. E. Hultaan

Vidimerast

Bilaga 1

NACKA TINGSRÄTT

1935-08-18
Akt 3783 95
Aktbil 87

Transumt.

Utdrag af lagfartsprotokollet, hållet vid tingsättet sommertinget ved Gotholms härad i tingsstället vid Vesterbovinge kyrka den 28 maj 1796.

§ 10.

B. E. Till tinget både Wagnar Johansson och begäran om lagfart för kaptenen August af Petersens i ett rental Egné Wris i och i samt Häradets fiske i Tyresö socken till Samhafsanden lagfritt

110) ett fideikommissbräf af denna lydelse:

*Uppsat i Stockholms stads Just. Coll. och Kungensdare Söners den 21 Jan. år 1784, d. 9 de. uplöst.

Wris i Stockholms Läns Cancellie d. 27 Mars 1797. Lagf. uti Kongl.

Maj:ts och Rikets Lrers Hofrätt d. 9 Januari 1798.

1811 d. 8 Maj:ti upplöst vid Kgl. Mts Justitie Expedition.

Omskiften af vår d' d' statund och hvtikensens af oss underdockade äkta Maxer först till den i restfönde förvandling kallad warden, har bragt oss på den Wris och angeligast ömtanken att Beställa om vårt hus, och yttre wår willia, huru wid skilnde förordning, med den lördom som då i wårt So finnes, skall förhållas; och therför med sundt och fullt förstånd, samt fri willia, therutj förverockommit och beslutat, som följar.

Imo.

Erstatnings Gåfva äfne bollen i Stockholms läns, Swertilmas härad och Breckfjärks Souren, med the frölse hemmen och lögenheter, som nu thro under lögnis eller hiansafter ther till kunna lagda warden, förordna wij, såsom wårt aflinge, hwarsom wij äro, fri rägt att slappnara, skola tillfalla och tillh'ra utan bärskabnde, wår wilste klirre Son och stufson nu warden Cauterilsten uti Kongl. Maj:ts och Riketsers Cancellie Johan Abraham Petersens, och efter warden then wlaste af dess wällige bröst- wällinger, och så framit i ättan, altid den wlaste warden i samma Linie, af lögnis någga på Konligan sidan af hans wårkomne till ätt. Men ther så hinder, at thanna wår klirre Son och stufson utan Konligan wällinger genom d' d' ättan, eller beh ett vederwårta huse wårkomne på hans sidan utalockwår; så skall denna fidei kommissogendom tillf ätt wår andra klirre Son och stufson Wagnar Johansson, eller om den Wagnar Johansson tilldane warden och af sidan som förut sagt är. Hinder ther, att af

- 2 -

Någon Manlig bröfstarfringe af then sön eller andra Linien, som thesse
 wärs käre Söner och StufSöner begynna, till Er, så nå thessa egendom
 delas emellan then, som efter Lag, thet till berättigade Er. Wij
 hafwa och fastställt att wår förstnämde Alets Sön och Stufson Johan
 Abraham Petersen skall, så snart den högste behöger sig Herman Petersen
 hofskälla, så till fullt nyttjande och bruk tilltråda denna Fidei
 Commissa egendom, dock ej med andra lössören, än hwad utskat Er, samt
 all afwel, Kiör, Åker, Trögårds och fiskredskap som thet så finnes.
 Förländs i öfrigt af sig själv, som thet ook wår willie Er, att hwar-
 kan sön eller the sön af thet Fidei Commissa sedan blifwa innehafware
 skulla ega macht, thesamma sällie, förbyts, förpante eller på hwad sätt
 thet wärs nå gravers. Till hwilken Ende och denna delen af wårt Testa-
 mente, skall i wederbölig domstal intasnas.

240

Wårt är i Stockholm på lilla Nygatan belägna Stenhus No 135 och
 Stallen på andra sidan om gatan No .. tillika med de af österg bygda
 bodar på Söder Malm under No ... Testamenters wij wår andra käre Sön
 och Stufson Herman Petersen, hwilke fastigheter han Likalades med hwad
 utskat thet utj Er, skall utan berättigande med full nyttjande rätt få,
 wid Min Herman Petersen död, tilltråda, dock wij Charlotta Bedoires för-
 behållit att i Min Lifstid, efter behög, nytta och bo på thet hela
 andra våningen en Trappa up, med tillhörige uthus och Käublers, warandes
jämwäl wår willie, at thet Stenhus icke skall förbyttras, förbyts
eller gravers utan att demite wår käre Sön och Stufson, och efter
honom, af hans Alets Sön och så widars sön et Fidei Commissa ständigt
behållas och Conserveras. Och som Arstawiets egendom, ehuru then icke
 kan, i anseende till arkomsten eller inkomsten skattas til des fulla
 värde, som then ook kostat dock öfwerstiger, hwad wij nu wår andra käre
 Sön och Stufson tillagt, så skall ook thessa wår käre Sön och Stuf-
 Sön Herman hafwa ett åtniuts till husets och Boderens Reparation Sextio
 Tusende dahl. Kooperant säger 8 80.000 Kat.

241

För wordera af wår käre döttrar Anna Charlotta och Jeanne
 Maria Petersen, som i händelse någonthera af oss genom döden afgår,
 innan the wärda gifta, blifwa under lagligt förmynderskap, anordna wij

- 3 -

utan beträkande till bavgift, så theu worder beskärvt enträda i äkten-
 skap Fyrtiuhundra Tusende Tysende dahl' Köppm^{te} säger B 100.000 K^{te}
 som af theu öfverlefwande waken smelkertid innehälles ett till deras
 behof gifras fruchtbar och så utbatalas. Skulle dock hända att Gud
 förlämnar oss flera barn, så n utar dotter som nu sagt är, och Son
 dubbelt eller Trehundra Tus äda dahl. Köppm^{te}.

410

Wår Kläre Stur Son och Son Jean Bedoire hafva wij ansett mindre
 nödigt att wid detta tillfälle något tillägga, så wisa han redan är
 af en synnerlig försorgsamhet, utan wels lamne på den efterlefwande
 waken, at af sin Lott, honom efter behag och omständigheterna i hogkom-
 ma, försändandes i öfrigt att loka mera i denna wår testamentariska
 disposition tilltagit och gifvit är, än efter lagens förskrift utan
 klander sålas kan.

510

Son Henrich Brandenbuck redan ådugulagt uti wår tillsammans
 hafda handelsörelse, såcken trohet och waksamhet, samt anundas att
 wid tinande dödsfall wåra be- hjelpelig med utredande af wåra då oaf-
 slutne affairer, altså, skal han därtill ha wåra att undfå som ett
 tecksamhetstucken Fyrtio Tusende dahl' K^{te} säger B 40.000 K^{te}.

610

Hwad i wårt So öfrigt blifwer, såden föregående författning är af
 So beskifto worden fullgjord, och jag Charlotte Bedoire Afwen utagit
 de Sextio Tusende dahl K^{te} säger 60.000 K^{te} som wij särskilt tillagde
 Kro kommer att delas efter lag härwid dock oss förbehållit att fram-
 delas tillägga hwad wij ytterligare kunna finna nödigt.

710

Slutligen hafva wij oss omröre wilst, thät wij gärna se wår
 Kläre Son och Stur Son Herman Petersen, förblefve wid handeln såsom
 han begynt och det i Comp. wå Herr Henrich Brandenbuck, hvilken tro
 insigt och redlighet wij hafva haft öfvertygande prof af; Men theu
 dock wår Kläre Stur Son och Son Bedoire blifwer hägad at ingå i samma
 handels Comp. wels wij att thät honom stall öppet och fridit stid.

- 4 -

180

På det denna vär med möjligt betänkande gjorda testamentariska förfatning, må utan förtydning och efter bokstafwen blifwa fullgjord, hafwa wij vänligen velat sära Klara Swägrer Wålborns herr Justitie Cantalaren och Riddaren H. von Stokenström samt Wålborns Herr Ktals Sverstersaren Johan Rosar och Bruks Patron J. M. Lefebure anmoda att handhafwa riksställigheten deraf.

Till behörig säkerhet och bewis, att detta Testamente är med godt betänkande och frivilligt författadt, hafwa wij det egenhändigt underskrifvit och med Sigill bekräftadt samt anmodat nedannämnda herrar, att det jemte oss såsom vittnen underteckna, som skickas.

Stockholm d. 15 Mars 1786.

E. Petersen
(sigill)

Charlotte Petersen
née Bedaire
(sigill)

Uij undertecknades närvaro, har Herr Directeuren Petersen och hans Fru erkjändt ofvensämda Disposition wera frivilligt ingåddes, och them samma ifwen underskrifvit.

A. F. Silfverstiåla

J. J. v. Hegardt
(Sigill)

På Herads Rättens vägnar:

J. L. Mulin

Vidimera:

BOLAGSORDNING

§ 1

Bolagets firma är Herman Petersen Fideikommiss AB.

§ 2

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta den fasta egendom som innehafts av Johan af Petersens som fideikommiss ursprungligen stiftat av Herman Petersen, jämte annan fast och lös egendom, samt att bedriva jordbruk, skogsbruk, hyresförvaltning, handel med och/eller förvaltning av värdepapper för egen räkning eller eljest av innehavet av den fasta och lösa egendomen föranledd verksamhet jämte därmed förenlig verksamhet.

§ 3

Bolagets aktiekapital skall utgöra lägst hundra miljoner (100.000.000) kronor och högst fyrahundra miljoner (400.000.000) kronor. Antalet aktier skall vara lägst 100 000 och högst 400 000.

§ 4

Aktierna kan vara dels av serie A, dels av serie B.

Aktier av varje aktieslag kan utgivas till ett antal motsvarande högst hela antalet aktier

Aktie av serie A medför rätt till tio röster och aktie av serie B till en röst.

Beslutar bolaget att genom kontantemission eller kvittningsemission ge ut nya aktier, skall en gammal aktie ge företrädesrätt till ny aktie av samma aktieslag i förhållande till det antal aktier innehavaren förut äger (primär företrädesrätt). Aktier som inte tecknas med primär företrädesrätt skall erbjudas samtliga aktieägare till teckning (subsidiär företrädesrätt). Om inte sålunda erbjudna aktier räcker för den teckning som sker med subsidiär företrädesrätt, skall aktierna fördelas mellan tecknarna i förhållande till det totala antal aktier de förut äger i bolaget. I den mån detta inte kan ske vad avser viss aktie / vissa aktier, sker fördelning genom lottning.

Beslutar bolaget att genom kontantemission eller kvittningsemission ge ut aktier av endast ett aktieslag, skall samtliga aktieägare, oavsett aktieslag, ha företrädesrätt att teckna nya aktier i förhållande till det antal aktier som de förut äger.

Vad som sagts ovan ska inte innebära någon inskränkning i möjligheten att fatta beslut om kontantemission eller kvittningsemission med avvikelse från aktieägares företrädesrätt.

Vad som föreskrivs ovan om aktieägares företrädesrätt ska äga motsvarande tillämpning vid emission av teckningsoptioner och konvertibler.

Vid ökning av aktiekapitalet genom fondemission skall nya aktier emitteras av varje aktieslag i förhållande till det antal aktier av samma slag som finns sedan tidigare. Därvid skall gamla aktier av visst aktieslag medföra företrädesrätt till nya aktier av samma aktieslag. Vad som nu sagts skall inte innebära någon inskränkning i möjligheten att genom fondemission, efter erforderlig ändring av bolagsordningen, ge ut aktier av nytt slag.

Aktie tillhörande serie A skall på begäran av dess ägare på sätt nedan angives, så långt bestämmelserna i andra stycket ovan tillåter, kunna omvandlas till aktie tillhörande serie B. Sedan ägare av aktie tillhörande serie A hos styrelsen skriftligen begärt att honom tillhörig sådan aktie skall omvandlas till aktie av serie B enligt ovanstående föreskrift med angivande av hur många aktier som önskas omvandlade och, om omvandlingen icke avser hans hela innehav av aktier av serie A, vilka av dessa omvandlingen skall avse, skall styrelsen bifalla begäran om omvandling och anmäla denna för registrering.

Aktie tillhörande serie B kan genom beslut på bolagsstämma, om vilket ägare av samtliga aktier i bolaget förenar sig, omvandlas till aktie tillhörande serie A.

Omvandlingen enligt nästföregående båda stycken är verkställd, då registrering skett samt antecknats i aktieboken. För det fall aktiebrev har utgivits, skall utbyte av dessa ske snarast därefter.

§ 5

Bolagets styrelse skall ha sitt säte i Nacka kommun, Stockholms län.

§ 6

Styrelsen skall bestå av minst en och högst sju ledamöter med högst tre suppleanter. Om antalet styrelseledamöter är mindre än tre skall minst en suppleant utses. Ledamöter och suppleanter väljs årligen å ordinarie bolagsstämma för tiden intill dess nästa ordinarie stämma hållits.

§ 7

För granskning av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt bolagets räkenskaper utses årligen på ordinarie bolagsstämma minst en och högst två revisorer med högst två suppleanter för tiden intill dess nästa ordinarie bolagsstämma hållits.

§ 8

Bolagets räkenskapsår ska omfatta tiden 1 januari - 31 december.

§ 9

Ordinarie stämma hålles en gång årligen inom sex månader efter varje räkenskapsårs utgång.

Vid ordinarie bolagsstämma skall följande ärenden förekomma till behandling:

1. Val av ordförande vid stämman;
2. Upprättande och godkännande av röstlängd;
3. Val av en eller två justeringsmän;
4. Godkännande av dagordning;
5. Fråga om stämman blivit behörigen sammankallad;
6. Framläggande av årsredovisning och revisionsberättelse;
7. Beslut
  - a. om fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen,
  - b. om disposition av bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen,
  - c. om ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktör,
8. Fastställande av arvoden åt styrelse och revisorer;
9. Val av styrelse och revisorer;
10. Annat ärende, som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

§ 10

Kallelse till bolagsstämma och andra meddelanden till aktieägare ska ske genom brev med posten eller via e-post.

Kallelse till bolagsstämma ska avsändas tidigast fyra och senast två veckor före stämman.

§ 11

Har aktie av serie A övergått till person, som icke förut är ägare av sådan aktie i bolaget och som inte heller är avkomling till den siste fideikommissarien Johan af Petersens, skall aktien ifråga ofördröjligen hembjudas A-aktieägarna till inlösen genom skriftlig anmälan till bolaget styrelse, varvid åtkomsten skall styrkas.

Har annan aktie övergått till person, som inte förut är aktieägare i bolaget och som heller inte är avkomling till den siste fideikommissarien Johan af Petersens, skall aktien ofördröjligen hembjudas aktieägarna till inlösen genom skriftlig anmälan hos bolagets styrelse, varvid åtkomsten skall styrkas.

Har fler än en aktie övergått, skall lösenrätten även gälla del av det totala antalet överlättna aktier, s k partiell inlösen. Åtkomsten skall därvid styrkas.

När aktie sålunda hembjudits, skall styrelsen eller verkställande direktören därom genast underrätta bolagets aktieägare på sätt om meddelanden till aktieägare är föreskrivet, med anmodan till den, som önskar begagna sig av lösningsrätten, att skriftligen anmäla sig hos styrelsen inom två månader, räknat från styrelsens underrättelse om aktiens övergång. Anmäler sig flera, skall företrädesrätten dem emellan bestämmas genom lottning, dock att, där samtidigt flera aktier hembjudits, aktierna först, så långt kan ske, skall fördelas bland dem som vill lösa i proportion till deras tidigare aktieinnehav.

Anmäler sig flera lösningsberättigade och kan de icke annorledes åsämjas, skall företrädesrätten dem emellan i första hand, och så långt detta låter sig göra, om fråga är om aktier av serie A, bestämmas efter förhållandet mellan deras förutvarande innehav av aktier av ifrågavarande serie, samt i andra hand, där fördelning efter denna princip icke kan åstadkommas, genom lottning, verkställd av notarius publicus. Vid hembud av aktier av serie B skall företrädesrätten i första hand bestämmas efter förhållandet mellan deras förutvarande innehav av aktier av alla slag, samt i andra hand, där fördelning efter denna princip icke kan åstadkommas, genom lottning, verkställd av notarius publicus.

I syfte att främja ett långsiktigt och samlat ägande av bolaget skall lösenbeloppet för aktie motsvara aktiens kvotvärde.

Om förvärvaren och den som har begärt att få lösa in aktierna inte kommer överens i frågan om inlösen, får den som har begärt inlösen väcka talan inom två månader från den dag lösningsanspråket framställdes hos bolagets styrelse. Tvist prövas i den ordning lagen (1999:116) om skiljeförfarande stadgar. Lösenbeloppet ska betalas inom en månad från den tidpunkt då lösenbeloppet blev bestämt.

Därest ej inom stadgad tid någon anmäler sig vilja lösa hembjuden aktie eller, sedan lösningspriset å dylik aktie i behörig ordning fastställts, aktien ej inom en månad därefter inlöses, har den som gjort hembudet rätt att bli registrerad för aktien.

§ 12

Sådan bolaget tillhörig fast egendom som tidigare utgjort fideikommisssegendom får icke utan Fideikommissnämndens tillstånd överlåtas eller in-tecknas. Pantbrev som utgivits på grund av in-teckning, som tillkommit före bolagets bildande eller för vilken tillstånd beviljats, får pantsättas utan ytterligare tillstånd.

§ 13

För beslut om bolagets trädande i frivillig likvidation enligt 25 kap. 1 § aktiebolagslagen och för bolagets upplösning genom fusion erfordras regeringens godkännande.

§ 14

Denna bolagsordning skall, för att äga giltighet, vara fastställd av regeringen. För ändring av bolagsordningen erfordras regeringens medgivande.

Yttrande till regeringen av Louise af Petersens Kjessler över ansökan av fideikommissboet efter Johan af Petersens enligt 31 § lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss om tillstånd att till ett aktiebolag tillskjuta all i fideikommissboet efter Johan af Petersens ingående fast egendom

Undertecknad Louise af Petersens Kjessler, 660617-0204, som är ett av tre barn till den senaste innehavaren av det Petersenska fideikommisset Johan af Petersens, som avled den 14 oktober 2015, får härmed yttra mig över en av fideikommissboet efter Johan af Petersens till regeringen ställd ansökan enligt 31 § lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss om tillstånd att till ett aktiebolag tillskjuta all i fideikommissboet efter Johan af Petersens ingående fast egendom och får därvid förklara att jag tillstyrker att regeringen beviljar ansökan.

Stockholm i december 2017

Louise af Petersens Kjessler

Yttrande till regeringen av Beatrice Wendt över ansökan av fideikommissboet efter Johan af Petersens enligt 31 § lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss om tillstånd att till ett aktiebolag tillskjuta all i fideikommissboet efter Johan af Petersens ingående fast egendom

Undertecknad Beatrice Wendt, 680329-0342, som är ett av tre barn till den senaste innehavaren av det Petersenska fideikommisset Johan af Petersens, som avled den 14 oktober 2015, får härmed yttra mig över en av fideikommissboet efter Johan af Petersens till regeringen ställd ansökan enligt 31 § lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss om tillstånd att till ett aktiebolag tillskjuta all i fideikommissboet efter Johan af Petersens ingående fast egendom och får därvid förklara att jag tillstyrker att regeringen beviljar ansökan.

Erstavik i december 2017

Beatrice Wendt
född af Petersens

Fullmakt

för advokat Magnus Kindstrand att för räkning fideikommissboet efter Johan af Petersens ansöka om tillstånd enligt 31 § lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss att till ett aktiebolag tillskjuta all i fideikommissboet efter Johan af Petersens ingående fast egendom och att därvid företräda fideikommissboet under ansökningsförfarandet

Erstavik i december 2017

FIDEIKOMMISSBOET EFTER JOHAN AF PETERSENS

Carl af Petersens